

Vergaderjaar 2021–2022

36 014

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2022 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake extra middelen examens en steunpakket voor de culturele en creatieve sector in januari in verband met COVID-19)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Aangezien beide besluiten in deze derde Incidentele Suppletoire Begroting, namelijk aanpassingen aan eindexamens en een steunpakket voor de culturele en creatieve sector wegens de lockdown, niet kunnen wachten tot de reguliere Eerste Suppletoire Begroting worden de middelen die benodigd zijn nu toegevoegd aan de OCW-begroting. De middelen worden nu overgeboekt zodat zo spoedig mogelijk verplichtingen kunnen worden aangegaan.

Normaliter wordt nieuw beleid pas in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. De uitvoering van de maatregelen die in deze derde Incidentele Suppletoire Begroting zijn opgenomen kunnen echter niet wachten omdat er moet worden overgegaan tot het verplichten en uitgeven van bedragen richting scholen en uitvoeringsinstanties zodat zij aan de slag kunnen met betrekking tot de eindexamens en richting diverse culturele fondsen met betrekking tot het steunpakket voor de culturele en creatieve sector. Daarom zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Met het voorgaande wordt gehandeld conform artikel 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet. Voor de indiening van deze Incidentele Suppletoire Begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd per brief van 17 december 2021 over Besluit eindexamens voortgezet onderwijs 2022 (Kamerstukken II 2021/22, 31 289, nr. 506). Ook over het steunpakket voor de culturele en creatieve

sector is uw Kamer op 14 december 2021 geïnformeerd per brief Steunpakket in het eerste kwartaal van 2022 (Kamerstukken II 2021/22, ..., nr...).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Wetsartikel 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze wet.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.H. Dijkgraaf

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
A.D. Wiersma

B BEGROTINGSTOELICHTING

1. Inhoudelijke toelichting

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een inhoudelijk deel en een artikelsgewijs deel. Per beleidsartikel wordt een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting. Daarbij worden mutaties groter of gelijk aan onderstaande staffel toegelicht:

Omvang begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties	Technische mutaties
(stand ontwerpbegroting in € miljoen)	(ondergrens in € miljoen)	(ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

Examens

In de brief van 17 december over Besluit eindexamen voortgezet onderwijs 2022 (Kamerstukken II 2021/22, 31 289, nr. 506) is toegelicht dat er voor 2022 wederom aanpassingen worden gedaan aan het eindexamen. De maatregelen die in deze brief zijn aangekondigd hebben financiële consequenties. De totale kosten van het maatregelenpakket bedragen € 51,4 miljoen. Allereerst zijn er additionele uitvoeringskosten voor de examenketen, die onder meer een extra tijdvak en daarmee ook extra examens moeten construeren, produceren en distribueren. Verder moeten scholen en personeel gecompenseerd worden, vanwege de extra werkzaamheden die ontstaan door de uitbreiding van het examenrooster en de extra herkansing voor leerlingen.

Steunpakket cultuur

Het kabinet heeft in december 2021 de toen al geldende maatregelen voor culturele instellingen verlengd vanwege de onzekerheid rondom de nieuwe variant van het coronavirus. Door de verlenging van de beperkende maatregelen wordt de culturele en creatieve sector wederom hard geraakt. Het kabinet maakt € 59,5 miljoen vrij voor een specifiek steunpakket om de culturele sector ook in de maand januari te ondersteunen. Ook verlengt het kabinet de leenfaciliteit bij Cultuur+Ondernemen tot en met het tweede kwartaal van 2022 en maakt hiervoor aanvullend € 25,0 miljoen vrij, in lijn met de motie van de leden De Jong, Wuite, Aartsen, Amhaouch en Grinwis (Kamerstuk II 35 420, nr. 434). In totaal komt het beschikbare budget van dit steunpakket daarmee op € 84,5 miljoen, conform de brief van 14 december 2021 Steunpakket in het eerste kwartaal van 2022. Daarnaast is tijdens de persconferentie van 14 januari 2022 aangekondigd om de musea nog langer gesloten te houden. Hiervoor is aanvullend € 3,0 miljoen uitgetrokken ter compensatie van de musea.

2. Budgettaire consequenties beleidsartikelen

Beleidsartikel 3

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	Vastge- stelde begroting 2022 (incl. NvW, amende- menten en ISB)	Mutaties 3e Incidentele Supple- toire Begroting	Stand na 3e Incidentele Supple- toire Begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	9.092.460	51.449	9.143.909	0	0	0	0
Totale uitgaven	9.665.822	51.449	9.717.271	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht (%)	99,0%						
Bekostiging	9.265.929	41.900	9.307.829	0	0	0	0
Bekostiging vo-instellingen	8.846.103	41.900	8.888.003				
Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo-instellingen	18.057		18.057				
Bekostiging Caribisch Nederland	17.336		17.336				
Prestatiebox	0		0				
Aanvullende regeling strategisch personeels-beleid, begeleiding starters en thuiszitters	109.931		109.931				
Aanvullende regelingen leerlingending ¹	4.540		4.540				
Aanvullende bekostiging Nationaal Programma Onderwijs	269.962		269.962				
Subsidies (regelingen)	210.679	0	210.679	0	0	0	0
Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	19.755		19.755				
Pilots lente- en zomerscholen vo	9.000		9.000				
Nieuwe leerweg	9.825		9.825				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0		0				
Extra hulp voor de klas	0		0				
Regeling brede brugklas	102.000		102.000				
Overige subsidies	70.099		70.099				
Opdrachten	23.080	0	23.080	0	0	0	0
Opdrachten	23.080		23.080				
Zelftesten ²	0		0				
Bijdrage aan agentschappen	56.086	9.000	65.086	0	0	0	0
Dienst Uitvoering Onderwijs	56.086	9.000	65.086				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	47.151	549	47.700	0	0	0	0
College voor Toetsen en Examens	4.478	289	4.767				
SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	42.673	260	42.933				
Bijdrage aan medeoverheden	62.611	0	62.611	0	0	0	0
Nationaal Programma Onderwijs	62.611		62.611				
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	286	0	286	0	0	0	0
GRAZ (ECML) en PISA	286		286				
Ontvangsten	7.391	0	7.391	0	0	0	0

¹ Dit budget is in 2020 ook beschikbaar en maakt onderdeel uit van de regel: «bekostiging vo-instellingen»

² De term sneltesten is bij nader inzien aangepast naar zelftesten. Er worden zelftesten geleverd aan instellingen. Er bestaan ook sneltesten die geen zelftest zijn.

Toelichting

Het financieel instrument bekostiging wordt in 2022 incidenteel verhoogd met € 41,9 miljoen. Dit betreft de compensatie aan de scholen vanwege de extra werkzaamheden die ontstaan door de uitbreiding van het examenrooster en de extra herkansing voor leerlingen. Het instrument bijdrage aan agentschappen wordt in 2022 incidenteel verhoogd met € 9,0 miljoen. Dit betreft de additionele uitvoeringskosten voor DUO. De bijdrage aan ZBO's/RWT's gaat incidenteel met € 0,5 miljoen omhoog. Dit betreft de uitvoeringskosten van het Centraal Instituut voor Toets en Ontwikkeling (CITO) en het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Er moeten extra examens worden geconstrueerd, geproduceerd en gedistribueerd.

Beleidsartikel 14

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2022 (incl. NvW, amendementen en ISB)	Mutaties 3e Incidentele Suppletioire Begroting	Stand na 3e Incidentele Suppletioire Begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	599.166	87.500	686.666	0	0	0	0
Totale uitgaven	1.265.837	87.500	1.353.337	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht (%)	82,7%						
Bekostiging	971.524	15.024	986.548	0	0	0	0
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse instellingen	234.040	3.427	237.467				
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse fondsen	261.326	7.672	268.998				
Museale instellingen met een wettelijke taak	238.614	2.425	241.039				
Stelseltaken openbare bibliotheekvoorzieningen	24.092	0	24.092				
Digitale openbare bibliotheek	16.868	1.500	18.368				
Bibliotheekvoorziening leesgehandicapten	12.537	0	12.537				
Monumentenzorg	148.583	0	148.583				
Archieven incl. Regionale Historische Centra	29.650	0	29.650				
Flankerend beleid huisvesting	5.813	0	5.813				
Cultuureducatie met Kwaliteit	1	0	1				
Subsidies (regelingen)	52.502	72.476	124.978	0	0	0	0
Verbreden inzet cultuur	9.331	0	9.331				
Internationaal cultuurbeleid (incl. HGIS)	8.356	0	8.356				
Programma leesbevordering	3.967	0	3.967				
Creatieve Industrie	1.728	0	1.728				
Specifiek cultuurbeleid	26.708	72.476	99.184				
Subsidies Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	2.412	0	2.412				
Opdrachten	194.416	0	194.416	0	0	0	0
Beleidsonderzoek, evaluaties en kennisbasis	2.068	0	2.068				
Monumentenzorg	0	0	0				
Archeologie	0	0	0				
Erfgoed en fysieke leefomgeving	0	0	0				
Opdrachten Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	10.024	0	10.024				
Overige opdrachten	182.324	0	182.324				
Bijdragen aan agentschappen	44.438	0	44.438	0	0	0	0
Nationaal Archief	44.438	0	44.438				
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	2.957	0	2.957	0	0	0	0
Ontvangsten	47.043	0	47.043	0	0	0	0

Toelichting

Het financieel instrument bekostiging wordt in 2022 incidenteel verhoogd met € 15,0 miljoen. Dit betreft extra middelen die zijn vrijgemaakt voor onder andere regelingen voor makers en musea bij de Rijkscultuurfondsen. Ook gaan er middelen naar de Koninklijke Bibliotheek om via het inkopen van rechten van e-books extra ondersteuning aan auteurs te geven.

Het financieel instrument Subsidies(regelingen) wordt in 2022 incidenteel met € 72,5 verhoogd. Dit bedrag bestaat voor € 37,5 miljoen uit het voortzetten van de suppletierregeling. Ook verlengt het kabinet de leenfaciliteit bij Cultuur+Ondernemen tot en met het tweede kwartaal van 2022 en maakt hiervoor aanvullend € 25,0 miljoen vrij. De overige middelen zijn vrijgemaakt voor makers via het Steunfonds Rechtensector en het Abraham Tuschinskifonds.